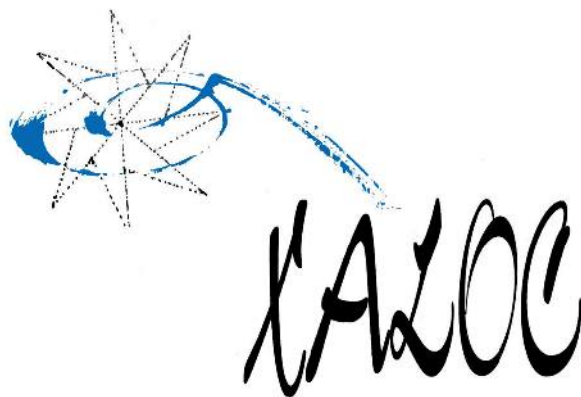

**LA RAÓ DE SER DE L'ESCOLA
D'EDUCACIÓ ESPECIAL XALOC:**
LA PARTICIPACIÓ SOCIAL
(MOSTRA DE BONES PRÀCTIQUES D'UNA
REALITAT EDUCATIVA INCLUSORA,
PARTICIPATIVA I OBERTA)

Escola d'Educació Especial

C/ de Puig Major, 63
08207 SABAELL
937258395
www.xtec.cat/esceexaloc
esceexaloc@xtec.cat

LA RAÓ DE SER DE L'ESCOLA D'EDUCACIÓ ESPECIAL XALOC: LA PARTICIPACIÓ SOCIAL (MOSTRA DE BONES PRÀCTIQUES D'UNA REALITAT EDUCATIVA INCLUSORA, PARTICIPATIVA I OBERTA)

1. INTRODUCCIÓ:

Afortunadament s'albiren temps de canvi quan es constata que, tenint com a motor el Departament d'Educació, (sobretot amb tot el que està suposant el canvi d'enfocament pedagògic a partir del concepte de les competències bàsiques), es promouen i fomenten els valors i les pràctiques de participació ciutadana, i es revaloritzen totes aquelles dinàmiques que tenen a veure amb la capacitat d'anar enriquint la qualitat de la vida en societat.

Fins fa molt poc, però, les finalitats en educació se'ns plantejaven en els termes d'aconseguir l'èxit personal, l'èxit social, l'èxit professional i l'èxit acadèmic, cosa que portava a pensar més en un egocentrisme educatiu que no pas en valorar les competències socials ni les bondats de la participació social com a finalitats en si.

De ben segur tots plegats anem sent cada vegada més realistes, més inclusivors, deixant de ser tan maximalistes, i promovent l'excel·lència entesa com a que el sistema educatiu tingués la capacitat d'aconseguir formar **TOTS** aquells que l'integren, **com a bones persones, com a bons/es ciutadans/es i com a bons/es treballadors/es, segons les possibilitats i capacitats de cadascú.**

De fet, encara necessitem aprendre a viure en societat. Ara bé, hi ha força gent no té les mateixes oportunitats que els altres a l'hora de ser-hi comptat, (els nouvinguts, els sectors socials desfavorits, els joves, les dones...) no tothom pot trobar el lloc que voldria com a ciutadà.

Hi ha un col·lectiu de PERSONES que entrarien en aquestes consideracions: són tots aquells ciutadans que tenen algun tipus de discapacitat, i, d'una manera més especial, les persones amb discapacitat intel·lectual.

De ben segur que moltes de les entitats que convivim i treballem amb aquest col·lectiu enfoquem cada vegada més els nostres objectius i les nostres dinàmiques a aconseguir una major presència i participació social d'aquestes persones en pro a una major, que no pas més fàcil, qualitat de vida.

Augmentar els graus d'autonomia, d'independència, d'auto regulació, gaudir de l'oci, trobar un lloc de treball, aconseguir un pis i conviure-hi amb d'altres, tenir accés als llocs comunitaris i formar part activa en associacions, en actes socials, etc. són alguns dels elements que conformen el que podríem anomenar l'assoliment d'una **INCLUSIÓ SOCIAL ACTIVA**. De fet, res que no desitjaríem també per a qualsevol de nosaltres.

És evident que una **ESCOLA**, ella sola, no pot aconseguir fites tan agosarades; ara bé, una escola entesa com a **COMUNITAT**, com a col·lectiu de treball en xarxa, amb uns mateixos objectius comuns, o sigui, unint esforços i caminant plegats alumnes, familiars, mestres, treballadors socials, l'administració local, les empreses, les associacions, la gent del barri... sembla clar que tindriem una probabilitat més alta per anar pujant els graus d'aquesta participació social desitjada per al nostre alumnat.

Res més important, doncs, que aquesta fita per a una escola d'educació especial com la nostra: formar l'alumnat com a **BONES PERSONES, BONS CIUTADANS I BONS TREBALLADORS** i promoure'n la seva **INCLUSIÓ SOCIAL ACTIVA**; uns nens i unes nenes, uns nois i unes noies, que, val a dir, presenten greus barreres per a l'aprenentatge i que no ho tenen fàcil a l'hora d'assolir certa participació social de qualitat.

Objectius clau per una escola que **no tindria raó de ser sense un front comú i participatiu de tota la comunitat educativa i social propera**, amb la finalitat d'aconseguir trencar aquestes tossudes barreres per a la superació personal i per a la participació com a ciutadans de ple dret que marquen el dia a dia del nostre alumnat.

En definitiva ser un/a ciutadà/na actiu/va és un valor important per assolir una major qualitat com a persona i ha de ser un dret per a qualsevol aconseguir-ho, i per això la nostra escola s'està proposant curs rere curs planificar la seva tasca educativa tenint en compte tota la **COMUNITAT**. És un treball global i transversal que esperem pugui quedar reflectit en aquest document, en el que no exposarem de manera extensiva tots els projectes duts a terme, sinó que en farem una breu descripció i en mostrarem l'encaix en el Projecte Educatiu del Centre; intentarem que s'evidenciï que fomentar dia a dia, dins i fora de les aules –fins i tot fora de l'escola-, els valors de la participació, de la convivència, de la responsabilitat compartida, de la solidaritat, del dret a la diversitat, esdevé la veritable raó de ser del treball de la nostra escola.

2. JUSTIFICACIÓ:

Les Escoles d'Educació Especial des de fa molts anys ens movem precisament per intentar pal·liar el que la societat per "defecte" es dedica a consolidar (el rebuig, la no acceptació, la segregació...). Amb el suport de les famílies i amb la connivència de diversos agents socials hem aconseguit una gran experiència pel que fa a l'obertura cap a la societat, cap al treball de convertir

els/les nostres alumnes en ciutadans de ple dret. Hem estat pioners en fer bandera de l'acceptació de la diversitat i de la integració, i així donar un cop de mà, tant a l'alumnat com a la societat, per trencar les barreres socials cap a la seva participació.

El Projecte Educatiu del nostre Centre (revisat i aprovat per claustre i consell escolar el 29 de juny de 2009), planteja una tipologia de titularitat, i proposa uns punts clau en la seva missió, que emmarquen, cada curs, tot el treball pedagògic, la seva estructura organitzativa i bona part dels esforços de tota la comunitat educativa. **Ho impregnen tot d'una essència participativa que intenta estendre's més enllà de l'àmbit d'escola, traspasant-la al barri, a d'altres escoles, als serveis socials, a l'administració local i educativa, etc.**

2.1.- QUI EN TÉ LA TITULARITAT?:

El Centre d'Educació Especial Xaloc és una escola privada concertada amb el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, sense afany de lucre i declarada d'utilitat pública (per tant ens declarem escola concertada d'iniciativa social i amb voluntat de formar part del Servei Públic d'Educació). La titularitat és a càrrec de l'Associació Escola d'Educació Especial Xaloc, formada per les 95 famílies de l'alumnat matriculat i els Professionals del Centre. La situació socioeconòmica de les famílies és heterogènia, però majoritàriament hi ha un predomini clar de famílies amb un nivell socioeconòmic baix o mig-baix, i de parla castellana. Darrerament l'escola acull aproximadament una tercera part de famílies amb necessitats educatives específiques derivades de situacions socioeconòmiques desfavorides, així com un increment d'alumnat nouvingut.

Aquesta titularitat està composta per l'Assemblea de socis (totes les famílies i els professionals) i la Junta gestora que la representa (també compartida) i, per tant (tenint present també el paper clau que té, com a tota escola, el Consell Escolar) és necessària una participació de tots i totes per marcar, fer seguiment i tirar endavant les finalitats de l'escola.

No és d'estranyar, donat aquest plus social que representem, que l'Ajuntament de Sabadell hagi recolzat la nostra tasca havent-nos cedit les instal·lacions d'una antiga escola pública (això sí, havent hagut de costejar l'Associació les reformes interiors de la mateixa), i que ens tinguin en compte gairebé com a una escola pública més.

2.2.- QUINA MISSIÓ TÉ PLANTEJADA L'EEE XALOC?:

(Aquí transcrivim del Projecte Educatiu del Centre tan sols les quatre finalitats que tenen més a veure amb l'objecte d'aquest **document**)

- **Escola participativa i oberta.** L'escola d'educació especial Xaloc pretén crear lligams amb la societat més propera, intentant desenvolupar un treball conjunt aprofitant l'entorn que la ciutat li ofereix (famílies, escoles, Centres cívics, entitats de lleure, empreses, comerços, serveis públics i de salut –Ajuntament, CAP, transports, etc-). Únicament amb aquest intercanvi podrem formar ciutadans no exclusivament receptors de serveis sinó persones participatives, aconseguint la seva inclusió social activa.
Facilitem al màxim la interrelació família-escola donada la importància cabdal que té pel desenvolupament integral de l'alumnat. Proposem activitats pedagògiques per tal de capacitar l'alumnat per a l'exercici de la ciutadania (crèdit d'Educació per a la Ciutadania, àrea d'inclusió social a l'etapa de transicions, metodologies d'Aprenentatge-Servei i de comunitats d'aprenentatge, etc.), com escola col·laborem en les activitats organitzades per les institucions públiques (Agenda 21, Ciutat i Escola, Comissions ciutadanes o educatives, ponències en jornades, etc.).
- **Escola democràtica:** L'escola d'educació especial Xaloc fomenta la transmissió i l'establiment dels valors propis d'una societat democràtica, de llibertat personal, responsabilitat, solidaritat, respecte, interculturalitat, pluralisme i igualtat. Per tant està oberta, tant pel que fa a personal com a alumnat, a acceptar qualsevol persona sense cap tipus de discriminació.
- **Formació integral i emocional.** L'alumnat té dret a rebre una educació integral orientada al ple desenvolupament de la seva personalitat, en els aspectes físics, intel·lectuals, emocionals, socials i culturals. Per tant, des de l'escola d'educació especial Xaloc oferim una formació integral centrada en la persona (aspectes escolars, afectius, emocionals i de personalitat, de salut, familiars, d'inclusió social, etc). Proposem itineraris des de l'etapa infantil fins a la inserció social i laboral centrats en les possibilitats i necessitats de cada alumne, subjectes a la variabilitat de la seva evolutiva així com dels aspectes contextuais o ambientals que els acompanyen.
- **Escola inclusiva.** Entenem per escola inclusiva aquella institució educativa que aporta estructures organitzatives, instruments i estratègies pedagògiques adequades per tal d'aconseguir una educació inclusora, per tant, que permeti fer el màxim de competent personalment, socialment i laboralment tot l'alumnat (superant les barreres per a l'aprenentatge), així com aconseguir la seva millor qualitat de vida com a ciutadans de ple dret (trencant les barreres a la participació).
Per tant, l'escola d'educació especial Xaloc, com a servei educatiu específic, manifestem el nostre compromís de proposar les nostres bones pràctiques inclusores a tot aquell alumnat que atenem per tal d'ajudar-lo en seva evolució com a persones, com a ciutadans i com a treballadors i així donar-los suport per trencar les barreres socials cap a

la seva participació (treballar les competències bàsiques personals i interpersonal, -autoestima, tolerància a la frustració, habilitats socials i comunicatives, gestió de les emocions...-, promoure escolaritats i activitats compartides, fomentar la inserció laboral en empreses ordinàries o en tallers protegits, participar de manera oberta a la societat, etc.)

Amb totes aquestes premisses i intencionalitats, passem a presentar-vos un resum d'una sèrie d'activitats pedagògiques o d'actuacions d'escola -de bones pràctiques, en definitiva,- dutes a terme al llarg del curs 2009-2010 intentant justificar-les prèviament com a que formen part d'una intencionalitat orquestrada per la mateixa tipologia d'escola i que queda recollit en el Projecte Educatiu de Centre.

3. BONES PRÀCTIQUES PEDAGÒGIQUES QUE FOMENTEN LA PARTICIPACIÓ SOCIAL

3.1.- LES QUE S'EMMARQUEN AMB EL QUE ES CONCEPTUALITZA COM A COMUNITATS D'APRENTATGE:

Uns dels objectius prioritaris de les comunitats d'aprenentatge és el d'impulsar l'aprenentatge de l'alumnat des de la participació de tots els agents, i sectors socials de la comunitat educativa.

Les comunitats d'aprenentatge representen una nova manera d'entendre l'escola on la participació de les famílies s'integra dins el funcionament normal del dia a dia escolar. La formació i l'educació dels fills i filles no és només responsabilitat de l'escola. Els pares i mares necessiten poder participar d'aquest procés.

Amb la participació dels familiars a les aules apareixen tot una sèrie de punts forts que val la pena aprofitar:

- La motivació de l'alumnat a l'hora d'enfrontar-se a l'activitat concreta que es porta a terme.
- La superació de l'angoixa familiar i l'augment de la confiança cap els professionals al poder vivenciar el treball que està fent el seu fill/a i com es mostra de competent en les tasques a realitzar, tot i tenir en compte les seves discapacitats.
- L'efecte crida que promou cap a la resta de familiars, amics o coneguts a l'entorn de la bondat del treball pedagògic que s'està fent des de l'escola.

El plantejament d'activitats seguint aquesta metodologia ha tingut aquests darrers cursos un alt valor afegit al treball de tota la comunitat educativa de l'EEE Xaloc. Cada nivell o etapa ha obert algunes de les seves activitats a la intervenció dels pares o altres familiars.

EDUCACIÓ INFANTIL:

Les mares i els pares ens ensenyen.

Aquest curs 09-10 la tutora va demanar a les famílies que vinguessin a l'aula

a ensenyar-nos alguna cosa que sabessin fer. Una mare, que en el seu temps lliure explica contes al centre cívic del seu barri, els va venir a explicar i treballar un conte, una altra família va venir a fer "roscos" amb els nens, perquè els sortien molt bé, i la darrera família van venir a ensenyar-los a fer una manualitat, ja que la mare sap fer treballs amb la tècnica del patchword.

Com a agraïment a la seva participació a l'aula, el grup de tres alumnes amb la mestra, la logopeda i l'educadora els van obsequiar amb una petita representació de la "Caputxeta vermella" que tan pares i mares com els actors i actrius varen gaudir.

EDUCACIÓ PRIMÀRIA:

La botigueta:

Han anat venint les mares i els pares dels alumnes del grup EP-B a participar en el projecte de la botigueta de manera individual una vegada cada quinze dies. La seva participació intentava estimular i incidir en els aprenentatges dels seus fills.

El treball competencial que es pretenia assolir en aquest projecte és:

Competències matemàtiques:

utilitzar els nombres i el càlcul mental per a resoldre problemes

Ser capaç de llegir, escriure i ordenar nombres naturals fins al 20 (preus del productes)

Utilitzar les eines que coneix (els nombres) per a resoldre problemes senzills.

Conèixer el significat de la suma.

Efectuar mentalment operacions de suma (preu inferior a set més 1 o 2)

Ser conscients del procés de resolució de problemes per mitjà de la verbalització.

Comunicació lingüística

Controlar el procés de comprensió per tal d'assegurar-se que ha comprès el petit text o paraula correctament.

Treure profit de les imatges que acompanyen un text per tal d'assegurar la correcta interpretació.

La implicació de les famílies facilita que continguts tan complexos per al nostre alumnat siguin viscuts de manera plaent, divertida i normalitzada; per les mares els suposa veure i "conèixer" el seu fill/a des d'una altra perspectiva.

Treballem a l'hort amb l'àvi de la Núria:

Dins l'àrea de coneixement del medi (l'hort) s'ha iniciat des de fa dos cursos un treball conjunt amb l'avi d'una alumna del grup EP-C que porta des de fa molts anys un hort i ha vingut com a "expert" a col·laborar amb l'escola. Per tant la seva implicació ha revertit en tot l'alumnat de primària i, més indirectament en tota l'escola tenint present que en el projecte de l'hort hi intervé tota la comunitat escolar (ja que és un projecte transversal). Aquest curs hem treballat mercès l'ajut d'aquest avi:

Els fruits de la tardor: Entre diferents fruits de la tardor (caquis, magranes, bolets) l'avi d'aquesta alumna va portar 5 carabasses. Els alumnes les van partir, amb l'ajut de les cuineres. Van comptar les llavors, les van assecar i les van salar. Les cuineres van tallar les carabasses i, amb una recepta del mateix avi, van elaborar, conjuntament amb els nens de la classe, una crema de carabassa per a un primer plat que es va oferir a tot el menjador de l'escola.

Plantació de patates: Ens va portar patates per plantar. Ens va

ensenyar a fer els cavallons i com es plantaven. La darrera setmana del curs ens va venir a ajudar a recollir-les.

L'hora dels pares:

Intervenció dels pares i mares a l'aula d'EP-D (8 famílies) explicant els seus oficis i fent treballar als alumnes d'una manera molt gràfica i vivenciada, amb el recolzament i preparació prèvia per part de la mestra. El treball dels familiars consistí en un taller d'una tarda on cada familiar explicava el seu ofici, portava material que ajudés l'alumnat a identificar-lo, i practicaven (en la mesura d'allò possible) la seva feina (un

taxista -va venir amb el taxi fora la porta de l'escola-, una dona de fer feines -tothom va escombrar i fregar-, una cambrera -vam fer equilibris amb la safata rodona-, una policia -vam fer "rol playing" fent veure quin paper faríem com a policies davant de certs problemes o ajudes a fer-, un treballador de panificadora, un venedor, un proveedor de material per als bombers i policies, una recepcionista que a més a més treballa fent muntatges de fotos amb l'ordinador i els va explicar tot el procés,etc).

EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

El berenar de les àvies:

Els grups d'habilitats adaptatives de secundària ESO -A- i ESO -B- (nois i noies amb una discapacitat intel·lectual important), han seguit proposant, al llarg d'aquest darrer curs, el projecte "el berenar de les àvies" dins del crèdit de "compra i cuina".

Consisteix en convidar la majoria de les àvies d'aquests dos grups (una per alumne) per tal que ens elaboressin en directe un berenar típic de la seva zona de procedència o que fos una mica especial per a elles. L'elaboració (si és senzilla) es prepara per tal que els nois i noies ho puguin elaborar ells posteriorment. Si les receptes són més complicades, s'organitza la sessió de manera que tots els alumnes col·labori, d'alguna manera, en l'elaboració del plat.

Aquesta col·laboració familiar permet viure i conèixer directament la realitat de l'Escola, la metodologia que s'utilitza, així com sentir-se una part activa dins d'ella. Al mateix temps, per als alumnes és molt motivant la participació dels seus familiars.

3.2.- PROPOSTES EDUCATIVES D'APRENTATGE-SERVEI:

El fet de participar en projectes que realitzen un servei autèntic de millora de la comunitat, on queda palès que l'alumnat en són part activa, amb el cop de mà que els calgui, ajuda al canvi de visió social tan necessari per tal que els nois i noies amb discapacitat també puguin ser tinguts en compte com a "constructors de la seva comunitat".

Des de ja fa força temps des de l'EEE Xaloc intentem enfocar un alt percentatge del nostre treball pedagògic des d'aquesta perspectiva.

Per fer-ho utilitzem la metodologia de **l'APRENTATGE SERVEI (APS)** i, curs rere curs, endeguem petits (o "grans") projectes de col·laboració amb entitats solidàries o ciutadanes en els que el nostre alumnat es pugui sentir actiu, fent un servei a la comunitat, i, a l'hora, pugui anar-se formant com a persona, realitzant importants aprenentatges competencials (tan personals com socials).

En aquest document us presentem, en un primer apartat, les activitats d'APS dutes a terme per l'alumnat major de 16 anys al llarg d'aquest darrer curs, emmarcades dins del **projecte d'inclusió social** que es va incloure per a aquesta etapa quan, ara fa 10 anys, es va iniciar a la nostra escola aquesta etapa formativa professionalitzadora i d'inclusió social.

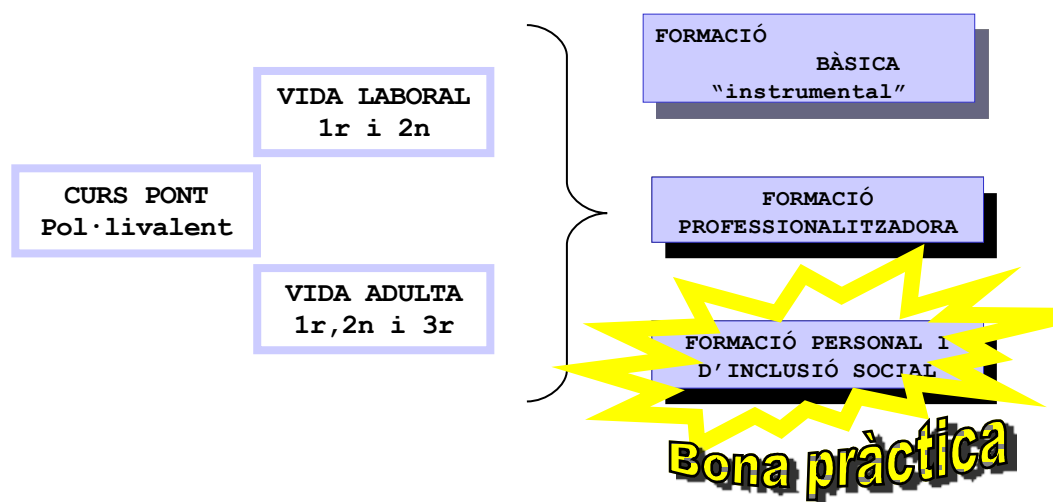
Seguidament us farem cinc cèntims del projecte d'APS endegat enguany, amb la col·laboració de Càritas Sabadell, que anomenem **"Rentem i planxem roba solidària"**.

3.2.1.- EL PROJECTE D'INCLUSIÓ SOCIAL A L'ETAPA 16/20

"L'aprenentatge servei és una proposta educativa que combina processos d'aprenentatge i de servei a la comunitat en un sol projecte ben articulat en el qual els participants es formen tot treballant sobre necessitats reals de l'entorn amb l'objectiu de millorar-lo."

Definició extreta de la web del Centre Promotor d'Aprenentatge Servei de la Fundació Jaume Bofill (www.aprenentatgeservei.org)

El projecte pedagògic d'inclusió social que duen a terme els alumnes majors de 16 anys de la nostra escola, amb els qui s'allarga l'escolaritat obligatòria per tal d'oferir-los formació professionalitzadora (dins del que ara s'emmarquen com a programes de diversificació curricular), consisteix en la introducció d'una sèrie de crèdits vinculats al concepte **d'Aprenentatge-Servei** dins del currículum amb l'objectiu de formar al nostre alumnat amb necessitats educatives especials com a ciutadans/es actius/ves, a l'hora que es van formant com a persones i com a treballadors/es.

Referències a la xarxa a l'entorn d'aquest programa de l'EEE XALOC:

<http://www.aprenentatgeservei.org/index.php?cm=06&idC=617>

http://www.xtec.cat/innovacio/ciudadania/pdf/ee_xaloc.pps

<http://www.aprenentatgeservei.org/intra/aps/documents/APS%20i%20educacio%20especial.pdf>

Les raons bàsiques que ens varen moure per elaborar el programa que actualment estem duent a terme foren:

- La constatació de que la no acceptació, per part del nostre alumnat, de les seves discapacitats o limitacions, així com la no

percepció real de les seves possibilitats o punts forts, els suposarà entrebancs per a la seva futura autonomia com a adults.

- La convicció de que el fet de tenir una vida social activa, saber-se útil, col·laborar amb la resta, formar part activa en associacions, participar en actes socials, ofereix a qualsevol persona una major qualitat de vida.

Les propostes educatives d'aprenentatge servei,

en contextos de treball amb nois i noies amb discapacitat, ofereixen un marc immillorable per promoure

la seva formació com a persones i com a ciutadans, i per deixar enrere la visió més assistencial o passiva que es té d'ells (i que acaba sent pejorativa, assumits com a persones "no vàlides" o com a individus exclosos de la comunitat).

El programa es concreta en 5 crèdits i en diverses activitats transversals d'aprenentatge-servei, distribuïts en els 3 cursos que dura la seva formació.

Aquests crèdits i el què es pretén amb ells, són:

- **coneixement d'un mateix**

Aprendre a parlar d'un mateix. Recordar la seva infància.

Ser conscients de les seves virtuts i els seus defectes.

Saber el què els agrada del seu entorn i per què.

Interpretar els seus sentiments respecte alguna cosa, a una persona i envers ells mateixos.

- **autoconcepte i autoestima**

Parlen dels seus problemes i de les seves capacitats,

Valoren els esforços i les possibilitats dels seus companys,

Constaten que hi ha diferents col·lectius que es troben amb dificultats paral·leles i visualitzen com lluiten pel seu futur,

Es plantegen quin voldrien que fos el seu futur i les possibilitats per lluitar-hi.

- **els nostres pobles,**

Treballen els pobles i barris de cada un dels joves.

Es posa en joc l'autonomia dels joves en quant a mobilitat, coneixement de l'entorn i entitats i serveis que ofereixen els barris o pobles de cadascú, tot

fent una visita a cadascun dels barris o pobles dels alumnes. Tornen a l'escola per fer una posta en comú del que han vist.

- **civisme**

Potenciar la conducta cívica a la seva ciutat o poble, a casa...

Conèixer i utilitzar els recursos, equipaments que existeixen en la comunitat.

Seguir pautes de correcció i respecte, socialment admeses, en les relacions afectivo-sexuals.

- **participació ciutadana**

Conèixer institucions, entitats o associacions que treballen per a la comunitat amb finalitats festives, culturals, solidàries, etc.

Realitzar treballs de recerca d'informació "in situ" sobre entitats a les que ens agradaria apuntar-nos-hi.

Conèixer gent que participa com a voluntaris en entitats i valorar les seves experiències.

Aquests crèdits culminen amb les **pràctiques de participació ciutadana**,

una potent activitat d'aprenentatge servei on alguns dels nois i de les noies del darrer curs, ofereixen la seva ajuda i els seus serveis com a col·laboradors a entitats i associacions que ho sol·licitin, sempre en grup, amb la supervisió del seu tutor/a i tenint en compte les seves possibilitats.

Tots els altres alumnes també participen en altres tasques d'aprenentatge-servei, i ofereixen el seu servei **dins**

de la comunitat escolar en diverses activitats setmanals i segons les capacitats de cadascú (tant els que tenen més problemes com els que menys):

Manteniment de l'edifici escolar

Servei de compra per la comunitat

Servei de reciclatge intern i destrucció de documents

Plastificació i enquadració de documents per a l'escola

També s'organitzen activitats d'aprenentatge **servei en les que hi ha implicades altres entitats ciutadanes.**

Les que s'han dut a terme aquest curs 2009-2010 han estat:

- **Per a la Creu Roja:** tasques de ensobrament i etiquetatge dels fulls informatius per als associats de tot Catalunya.
- **Per al Punt del Voluntariat:** Tasques manipulatives de comptar, ensobrar i etiquetar del seu full informatiu bimensual.
- **Per a l'AMPA IES Escola Industrial:** tasques d'ensobrament del seu butlletí trimestral.

- **L'elaboració i servei de càterings formatius voluntaris** a entitats sense ànim de lucre (aperitiu de Nadal per al Centre Especial de Treball CIPO-FLISA, celebració cinquantenari de l'associació de sords de Sabadell, celebració Dia Internacional dels Drets Humans feta per la Lliga dels Drets dels Pobles).

- Participació com a voluntaris en el **muntatge de la XIX mostra de bolets** de l'ADENC -ONG de defensa de la natura de Sabadell- (Curs 09-10)

- **Participació en la campanya** de recollida de llibres infantils i juvenils per a Honduras, promoguda per l'ONG **Inerlibros**
- Reparació de les taules que es van utilitzar per **l'ADENC** en la XIX mostra de Bolets.
- Col·laboració amb l'associació d'Esperanto de Sabadell, pintant el local on esta situada la seva seu.

- Producció de linogravats i pirogravats per a l'Associació de veïns del barri per a la celebració de la seva Festa Major.
- **La dinamització d'un grup de voluntaris i voluntàries** format per nois i noies amb discapacitat intel·lectual que han dut a terme, cada divendres a partir del segon trimestre, un grup de conversa i d'activitats intergeneracionals, amb un grup d'ancians de la residència Sabadell Gent Gran.

El treball d'aquests nois i noies, ajustat a les seves possibilitats, en projectes reals sobre l'entorn, facilita la visualització de la seva participació ciutadana i acaben sent valorats els seus petits avenços en tots els àmbits. Les entitats que en reben el servei aprenen a tenir-ne expectatives realistes, a superar aproximacions sobrevaloratives i sobreprotectores, i acaben proposant relacions interpersonals, normatives i límits semblants als que els pertocaria per l'edat o etapa cronològica.

En aquest camí cap a l'assoliment d'aquesta inclusió social activa de les persones amb discapacitat intel·lectual, la metodologia de l'aprenentatge servei ens ofereix un marc idoni de relacions d'ensenyament/aprenentatge que faciliten, en bona part, les finalitats educatives que preteníem:

-Ofertir suports en el procés d'acceptació de les pròpies limitacions i capacitats, per no tancar-se en el pou de la resignació.

-Fomentar, en els mateixos afectats, en les seves famílies i en tots els ciutadans, la necessitat de convertir-se en un actiu dins la societat per tal de gaudir-la i ajudar a construir-la.

Dit d'una altra manera: formar persones conscients al màxim de la seva realitat, orgulloses de les seves possibilitats i socialment actives; tot això adequat a les capacitats de cadascú i fugint de visions assistencialistes que fomenten exclusivament receptors de serveis.

3.2.2.- EL PROJECTE "RENTEM I PLANXEM ROBA SOLIDÀRIA"

El nostre alumnat, dins la seva programació en l'etapa de 16 a 20 anys, i dins l'ESO adaptada per l'alumnat amb més discapacitat, treballen el crèdit anomenat "Vida a la llar", dins l'àrea d'aprenentatge que anomenem habilitats adaptatives.

Aquí hi participen tots els alumnes sense tenir en compte el seu sexe. La coeducació s'ha d'evidenciar en tots els aspectes de la vida diària i treballar-la en la "**vida a la llar**" és coherent amb la finalitat de fer nois i noies actius/ves i participatius/ves, membres autònoms en l'àmbit familiar i social, millorant la seva qualitat de vida.

En una part del mateix crèdit tot l'alumnat s'exercita a posar

rentadores, a planxar i a plegar roba.

És dins d'aquest marc on ens vàrem proposar donar una utilitat real i solidària al procés formatiu descrit anteriorment.

Per això ens vam posar en contacte amb CÀRITAS SABADELL i vàrem establir un conveni de col·laboració per aquest curs 09-10, amb la finalitat de participar en el seu "**servei de rober**" dins la **campanya d'ajuda a les necessitats bàsiques**.

Càritas és una entitat de l'església catòlica que actua segons els valors

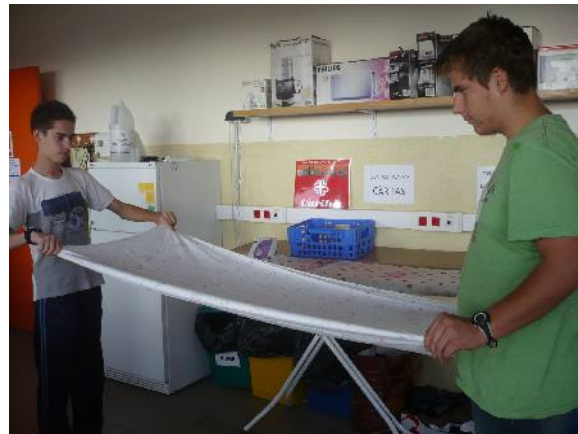

cristians, sense discriminar per raó de creença, origen i cultura. Posa les persones -infants, dones, famílies, gent gran- en el centre de la seva acció, i les atén en les seves situacions i amb les seves necessitats. Vàrem creure important que el nostre alumnat, que s'està fent competent com a persona autònoma i socialment activa, pogués col·laborar conscientment en una tasca de servei vers una necessitat real i

imperiosa en un moment de crisi com aquest.

La nostra proposta de compromís es concreta en col·laborar amb el servei de robes de la següent manera:

- Ser un punt de recollida i selecció de roba de segona mà aportada per la nostra comunitat educativa (pares, mestres, alumnes), podent utilitzar el logotip o la imatge de Càritas per visualitzar aquesta col·laboració.
- El nostre alumnat, amb el suport dels seus tutors, en farà la selecció de la mateixa, la rentarà, la planxarà i la deixarà en condicions per poder-la portar a la seu de Càritas al carrer de la Salut per tal que en puguin disposar de la manera que creguin més convenient. D'aquesta manera el nostre alumnat aprèn a fer tasques de vida a la llar tot sent conscients que estan col·laborant, encara que sigui amb un granet molt petit de sorra, amb una tasca solidària com és la proposada per l'entitat de Càritas.
- Organitzar visites regularment amb els nois i les noies per conèixer l'entitat de més a prop, ajudar a donar a conèixer les importants tasques que duen a terme i promoure'n el suport per part dels integrants de la nostra comunitat escolar i el nostre entorn social proper.
- Establir contactes entre les dues entitats per tal d'obrir altres possibilitats d'utilitats o serveis compartits.

3.2.3.- EL PROJECTE "EL SERVEI DE PRÉSTEC"

El grup d'ESO amb més necessitat de suport i que segueix un currículum escolar emmarcat per les habilitats adaptatives, realitza una activitat d'aprenentatge-servei en conveni amb la Biblioteca del Nord de Sabadell. Cada dijous el grup classe recull les comandes que fan companys i mestres de l'escola de llibres, revistes o material multimèdia. Amb un carnet de grup es gestiona el préstec i retorn de tot el material amb la Biblioteca del Nord.

Amb aquest projecte l'alumnat aprèn a reconèixer els noms del personal de l'escola, a orientar-se dins les instal·lacions (escola i biblioteca) i alhora fan un servei a la comunitat escolar

Es pretén potenciar les competències socials, en especial totes aquelles que fan referència a circular pel carrer o a fer ús dels espais comunitaris. Promoure la satisfacció de realitzar tasques útils socialment, reafirmant la pròpia autoestima. Reforçar les habilitats acadèmiques bàsiques valorant la lectura (no només de lletres, sinó també simbòlica i iconogràfica) com a font d'informació i de plaer.

En primer lloc repartim a tot el personal un talonari de comandes.

Tenim una bústia a la classe on el personal pot anar deixant la butlleta amb la comanda d'allò que volen de préstec de la biblioteca, o bé, dipositant-hi el material a retornar.

Els dijous per la tarda obrim la caixa, mirem el material que hem de retornar i quines coses hem d'agafar. Anem a la biblioteca, busquem allò que ens han demanat i ho agafem amb el carnet. Fem els retorns i si sobra temps ens mirem alguna revista.

Tornem a l'escola i donem a cada persona allò que ens ha demanat.

3.3.- PROPOSTES PEDAGÒGIQUES A L'ENTORN DEL TREBALL TRANSVERSAL DEL CRÈDIT D'EDUCACIÓ PER A LA CIUTADANIA A L'ETAPA DE SECUNDÀRIA

Com a Escola d'Educació Especial, que tenim aprovades pel Departament d'Educació les modificacions curriculars pertinents per tal de poder oferir al nostre alumnat l'ESO modificada, creiem important afegir la matèria d'Educació Social i Ciutadania en el seu currículum, tot i que no teníem l'obligatorietat de fer-ho, donada la nostra especificitat curricular.

El repte va ser proposar part dels continguts i dels objectius d'aquesta assignatura però des d'una **visió transversal**: la necessitat de treballar-la des d'una perspectiva multidisciplinària, partint d'unes experiències prèvies importants, fent una acurada selecció dels continguts i dels objectius, prioritzant-ne els essencials, i graduant-los, adaptant-los a les diferents capacitats i necessitats de l'alumnat. Alhora, aquesta matèria l'entendem fonamentada en la funcionalitat, en la participació real, en la vivència i en la màxima proximitat de tot allò que es pretén treballar.

Amb aquesta finalitat el Departament d'Educació ens va aprovar el curs 2007-2008 (per un termini de 3 cursos) un projecte d'innovació educativa per poder elaborar aquest crèdit d'una manera tan "especial".

Enguany ha estat el darrer any de la seva implementació dins del currículum a partir del treball fet el curs 07/08 en el que inicialment es van seleccionar els grans continguts de referència que es treballarien de manera transversal: *civisme i participació, igualtat de gènere, diversitat i acceptació d'un mateix.*

Les tasques dutes a terme dins del crèdit transversal d'Educació per a la Ciutadania, al llarg d'aquest curs 09-10, en relació als continguts treballats, han estat:

1.-Acceptació d'un mateix (participació i resolució de conflictes)

Les assemblees

Un cop a la setmana tots els grups de Secundària fan assemblea. Cada classe l'organitza segons les seves necessitats i possibilitats. En alguns casos s'aprofita la primera part de l'assemblea per donar informacions generals que afecten al grup classe (sortides, festes, problemàtiques grupals, temes a tractar...).

- El primer curs de secundària aprenen a escoltar i a mantenir la mirada mentre es parla. La mestra afavoreix la participació de tots els alumnes. Cada alumne parla de les coses que farà o ja ha fet i també es resolen conflictes que hagin pogut sortir durant la setmana.
- El segon curs de secundària, a més de treballar el que s'ha citat anteriorment, per dinamitzar l'assemblea utilitza la figura del/la moderador/a. Aquest alumne/a dóna la paraula als companys que volen parlar. Manté l'ordre i afavoreix un clima de silenci.
- El tercer curs de Secundària parteix de que cada alumne ha d'exposar un tema que acostuma a estar relacionat amb l'entorn més proper de l'alumne. Prèviament se l'ha preparat a casa. La mestra el revisa i llavors en fa l'exposició aportant el material necessari que li sigui de suport.
- En l'últim curs de Secundària es debaten temes socials que preocupen l'alumnat. Es fa una llista dels possibles temes a tractar. Per votació s'escull el que interessa més. Un cop escollit, cada alumne disposa d'un temps determinat per buscar informació. A classe es busquen les idees més importants, s'analitza la informació i es treuen unes conclusions.

De totes aquestes sessions els tutors en fan un recull anual que serveix com a mostra de les preocupacions, conflictes, relacions, propostes i inquietuds de tot l'alumnat que hi participa.

El projecte del teatre.

L'obra de teatre que duu a terme l'alumnat de secundària al centre cívic del barri cada primer trimestre de curs per als pares, per a la resta de companys i oberta a qui vulgui assistir-hi, presenta sempre un rerefons que aprofundeix en algun dels continguts estipulats en el crèdit d'Educació per a la Ciutadania.

Enguany l'equip de mestres ha escrit l'obra: **"Els amics"**, que l'alumnat de secundària

va portar a terme a finals del primer trimestre. Es parlava dels valors d'amistat, acceptació d'un mateix i es donaven recursos per al seu temps lliure. S'hi reflectien estratègies i pautes per relacionar-se i establir vincles d'amistat en diverses situacions: les vacances, a l'escola, en activitats esportives i extraescolars, a l'esplai i al carrer. Es parlava també de les relacions a través de les noves tecnologies de la informació.

2.-Civisme i participació:

La Setmana cultural: "Fem Festa Major"

Per tal de millorar les habilitats socials, potenciant la participació ciutadana, hem donat a conèixer algunes entitats que participen organitzant actes a la Festa Major: (geganters, bastoners, castellers i diables). També s'han treballat jocs tradicionals catalans, una mostra de hip-hop i unes jornades esportives on es va convidar a una altra escola d'educació especial per a competir-hi.

La setmana va acabar

organitzant, per part d'una part dels alumnes de secundària, una animació infantil de Festa Major amb cercavila, xocolatada i jocs per als grups de primària i infantil de l'escola.

Participació en el projecte de Ciutat i Escola: "Els nois i les noies tenen la paraula"

Dins del projecte de "ciutat i escola" endegat per la regidoria d'educació de l'Ajuntament de Sabadell, es participa, conjuntament amb altres escoles ordinàries, en l'activitat anomenada "Els nois i noies prenen la paraula". El tema general a debatre és **el paisatge urbà de Sabadell** i en ella es pretén que l'alumnat faci un aprenentatge del processus de participació. En ella el nostre alumnat investiga sobre el paisatge urbà més proper de l'escola: el barri de Ca n'Oriac. Les conclusions s'exposaran al final de curs en saló de Plens davant de l'alcalde.

Durant el curs es fan dues trobades intercentres per posar en comú les propostes de cada escola per tal de redactar el manifest final de l'activitat.

"Les Aules": els projectes de ciutadania:

Un matí a la setmana l'alumnat de secundària es distribueix, a elecció pròpia, en quatre tallers diferents, en el que participen al llarg de quatre sessions, essent la darrera la sessió destinada a mostrar al altres el projecte o l'activitat que s'ha dut a terme.

Normalment acostuma a haver-hi un taller de cuina (continguts presents a l'escola al llarg de tota l'escolaritat), dos tallers manipulatius (artístic o funcional), i un tercer que forma part del crèdit transversal d'educació per a la ciutadania, que anomenem PROJECTE DE CIUTADANIA i que pretén ser un exercici dels futurs projectes d'aprenentatge-servei que continuaran fent quan passin a l'etapa 16/20.

- Al principi d'aquest curs vam tancar el projecte **L'estudi de la "Plaça de la Participació Ciutadana"**, endagat el curs passat, on els alumnes van fer l'estudi d'una plaça del barri de l'escola. Vam observar que hi havia coses positives, negatives i finalment van realitzar unes propostes a l'Ajuntament per

millorar la plaça. Vàrem doncs iniciar les activitats del "projecte de ciutadania" anant a veure altra vegada la plaça en qüestió per constatar que en realitat s'havien dut a terme les obres de millora proposades. La nostra gran satisfacció va ser certificar que s'havien realitzat les millores.

El curs 2009-2010 s'han treballat, com a projectes de ciutadania, el següents:

- Estudi del parc de la Romeua: zona de jocs, zona de pícnic i l'enderroc de la masia de Ca n'Oriac. Tot això amb la mateixa intencionalitat i procediment que en els projectes dels cursos anteriors.

- Promoció a l'alumnat i al personal de l'escola de l'ús de la carmanyola o de l'embolcall reciclable pels esmorzars i berenars. Una de les aules proposades va ser la de l'elaboració del "boca'n Roll" que és un embolcall fet de roba i plàstic interior pel trasllat d'entrepans.

Agermanament amb l'escola d'educació especial APAE de Punta Grossa de Brasil

Els alumnes de secundària E (14-16 anys) han realitzat aquest projecte de germanor amb altres companys de la mateixa edat d'una escola d'educació especial de Punta grossa del Brasil. Durant tot aquest curs s'ha fet intercanvi d'informació a través d'emails i per correu, on s'han traspasat informació de com són els dos països (geografia, història, clima, religió, gastronomia...), les ciutats, les tradicions, les festes, les llengües... Aquest projecte ha estat dirigit per la tutora juntament amb la logopeda on també ha intervingut fent un treball d'expressió, comprensió i d'habilitats comunicatives.

3.-Igualtat de gènere:

Habilitats funcionals:

A través dels grups d'habilitats adaptatives i els projectes del que

anomenem "les aules" es treballen els crèdits de vida a la llar: compra i cuina i treball domèstic. Aquí participen tots els alumnes sense tenir en compte el sexe. La coeducació s'ha d'evidenciar en tots els aspectes de la vida diària i treballar-la en "**vida a la llar**" per fer nois i noies actius i participatius, membres autònoms en l'àmbit familiar i social, millorant la seva qualitat de vida.

És per això que creiem important:

- Proposar aprenentatges que potenciïn una autonomia personal i social independentment del rol establert, tant pels nois com per les noies: compra, cuina, bricolatge, treball domèstic, ...
- Afavorir el lligam família-escola potenciant els aprenentatges funcionals de la vida diària per tal de motivar i facilitar les responsabilitats familiars.
- Potenciar les habilitats socials i comunicatives (compra, conductes cíviques, ...) per afavorir el "saber estar", respecte a la pròpia persona i a les altres, tot actuant de manera apropiada a cada situació.
- Estimular i afavorir la comunicació entre els membres familiars fomentant temes de conversa espontanis, així com potenciant els canvis en els rols establerts.
- Potenciar la pròpia autoestima, els nois i noies s'adonen que els aprenentatges de **vida a la llar** els són útils i els reporten el reconeixement familiar i la satisfacció per la feina aconseguida

Valorem molt positivament la implicació de tota l'escola, de les famílies i de l'Ajuntament donat que han col·laborat activament com a resposta als dos projectes plantejats: Reciclatge al pati i l'estudi d'una plaça.

En els altres projectes els alumnes han col·laborat amb molta convicció i ganes, i creiem que hem aconseguit que els valors treballats quedin evidenciats en les seves actuacions quotidianes com a bons ciutadans.

Enguany no s'han treballat projectes específics dins l'àmbit de la diversitat (tal i com teníem contemplat en el projecte inicial); intentarem complementar-ho en la programació del curs vinent.

3.4.- ESCOLARITATS I ACTIVITATS COMPARTIDES AMB ALTRES CENTRES

L'escolaritat compartida és aquell tipus d'escolarització que propicia la col·laboració entre centres, de diversa tipologia, amb la finalitat d'optimitzar al màxim els seus recursos personals i materials. És una dinàmica

que també ajuda a la possibilitat de viure contextos escolars ordinaris per part dels alumnes dels centres d'educació especial. Per als alumnes de l'escola ordinària, aquest també en resulta un intercanvi positiu, ja que els permet

conviure i aprendre dels alumnes provinents d'escoles d'educació especial. També els professionals d'ambdós tipus de centres han pogut enriquir-se en l'intercanvi de coneixements (de tracte afectiu i "normalitzador" per a tots els alumnes, necessitat d'implementar noves metodologies pedagògiques per atendre la diversitat, insistència amb el treball cooperatiu, etc.).

Per tant, com es pot comprovar, aquestes dinàmiques suposen també unes experiències de col·laboració, de traspàs de coneixements i experiències vitals i pedagògiques

El curs 2009-2010 estem duent a terme 7 escolaritats compartides (3 alumnes amb el CEIP Roureda, un amb l'Escola Pia, un amb el CEIP Enric Casassas, i un amb l'Institut Ramon). Paral·lelament al seguiment d'aquestes escolaritats compartides, s'han anat generant un bon nombre d'activitats d'intercanvi entre els diferents grups classe on hi conviuen aquests alumnes. Les activitats que s'han generat al llarg d'aquest curs entre les diferents escoles amb qui tenim contacte pel fet de compartir algun alumne han estat un total de 10.

Una sèrie d'alumnes, doncs, han pogut assistir a la seva escola ordinària de referència per la tarda, al mateix temps que assisteixen a la nostra escola pel matí. Per tant, al principi de curs s'han hagut de fer ajustaments a les programacions individuals i grupals de les aules on assisteixen aquests alumnes; això ha suposat un alt nivell de coordinació entre tutors, psicòlegs, EAP, de les diferents escoles, per tal d'anar fent aquestes adequacions.

Paral·lelament s'han promogut activitats compartides conjuntes amb les escoles o instituts implicats i d'altres escoles de l'entorn.

Durant aquest curs s'han realitzat les següents activitats amb el CEIP

Roureda, l'Escola Pia, el CEIP Enric Cassasas, el CEIP Can Deu, l'IES Agustí Serra:

- Escola Pia

Es van programar des de l'inici del curs activitats mensuals de diferents tipus: activitats de plàstica (Carotes de carnestoltes, construcció d'un satèl·lit...)

visita a l'hort de la nostra escola

ens han vingut a veure les dues obres de teatre que hem fet aquests dos cursos: "És festa major!" I "De Sabadell al món"

gimcana de jocs tradicionals

jocs a l'aula de gimnàstica

gimcana per conèixer el barri de l'escola.

jocs esportius

La meitat d'elles s'han organitzat a les instal·lacions de l'Escola Pia i les altres a les nostres. En elles hi ha participat el grup classe del Joel, alumne compartit entre ambdues escoles, però en l'estona d'esbarjo i en alguna activitat també han participat els altres alumnes de primària.

- CEIP Roureda

S'han realitzat menys activitats de les desitjades per part nostra, ja que l'escola Roureda ha estat condicionada per la dinàmica dels grups dels cursos on estan escolaritzats els tres alumnes compartits.

Les activitats que s'hi 'han pogut dur a terme són:

activitat de plàstica (disfressar moniatos)

jocs a l'aula d'educació física

venir a veure'ns al teatre: "És festa major!" I "De Sabadell al món".

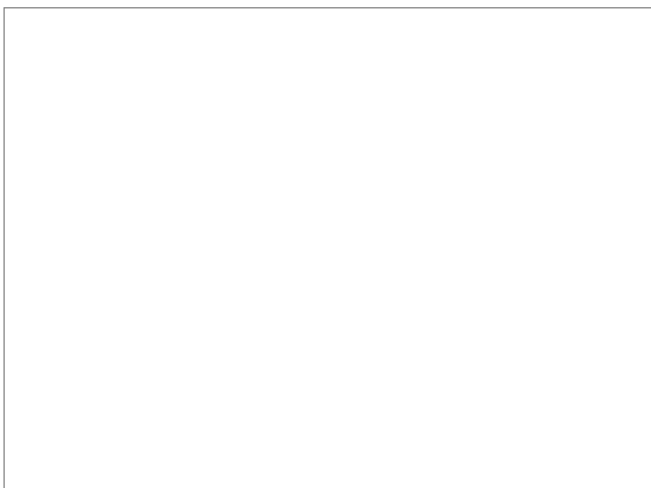
participació conjunta en les rues del carnestoltes.

jocs organitzats al pati.

- CEIP Can Deu

A proposta de la nostra escola i emmarcat dins la programació de Ciutat i escola de l'Ajuntament de Sabadell, hem dut a terme enguany una activitat d'Aprenentatge-servei entre ambdues escoles dins l'àmbit d'intercanvi esportiu. Un grup d'alumnes de primària de la nostra escola han convidat a les nostres instal·lacions a un grup del CEIP Can Deu per explicar-los què són i com es juga a les bitlles catalanes, i, com a contrapartida, l'alumnat del CEIP Can Deu ens convidaran per explicar-nos com se juga a un esport normatiu d'equip. D'aquesta manera nens i nenes amb discapacitat i sense han estat capaços de sentir-se útils fent un servei, explicant-se un esport uns als altres.

- IES Agustí Serra:

Aprofitant la Diada de Sant Jordi i convidats per aquest IES ordinari del nostre barri, l'alumnat de l'Etapa 16/20 muntaran un petit taller dins del recinte de l'Institut per explicar quines tècniques utilitzen en l'elaboració dels productes que venen en el que anomenem "La Paradeta" i que els serveix per costejar-se part del seu viatge de final de curs. D'aquesta manera l'alumnat sense discapacitat podrà valorar les

capacitats reals dels/les nostres alumnes.

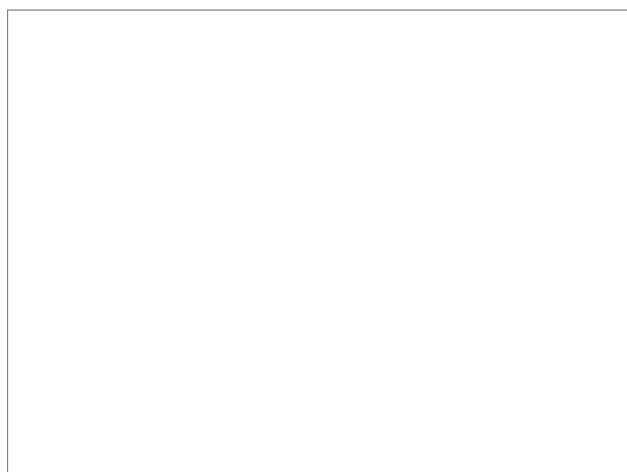
Amb les classes d'educació primària també s'han organitzat dos activitats: representació d'una obra de teatre amb ombres xineses i preparació d'un taller de màscares. Els alumnes de l'aula d'acollida de l'IES Agustí Serra treballen les llengües fent representacions. Aquest treball ens l'han mostrat a l'escola on ha tingut molt bona acceptació per part dels alumnes de primària.

- Altres activitats compartides:

S'han fet activitats esportives amb l'escola-taller Xalest (centre de secundària d'educació especial): partits de futbol i bàsquet.

També s'han fet les Jornades Esportives amb Xalest i el CEE Bellapart que han consistit altra vegada en unes curses de cross adaptades al Bosc de Can Deu, finalitzant amb un gran aperitiu de germanor entre totes les escoles participants.

Aquest curs s'han iniciat les primeres Jornades esportives entre Xaloc i el CEE Bellapart a l'etapa d'educació primària. Les dos escoles van fer una trobada a les pistes de Sant Oleguer on es van fer diferents proves (cursa de 60m, cursa de xanques, salt de longitud, llançament de pes, circuit d'obstacles...).

- Aula A Tempo i CEE Bellapart

L'escola juntament amb l'Aula de música A tempo i el CEE Bellapart ha iniciat aquest any el projecte: **Cors amb cor**. En aquest projecte els nois i noies de les escoles d'educació especial no només gaudien d'una activitat engrescadora en un entorn normalitzat sinó que també es fomentava la inclusió social activa, ja que l'activitat ens permetia formar nois i noies competents a nivell social.

- Intercanvi d'experiències a l'etapa 16-20

S'han realitzat intercanvis d'experiències dins l'àmbit d'hostaleria amb el CEE Maregassa de Badalona (escola de PQPI), i també amb els alumnes de l'escola Servator amb qui vàrem compartir les estades al Vapor Llonch.

3.5.- EXPERIÈNCIES EN TREBALL COOPERATIU

Els centres educatius "ordinaris" cada dia es caracteritzen més per la diversitat de l'alumnat que han d'atendre en una mateixa aula: alumnes d'educació especial, alumnes amb alguna discapacitat, alumnes amb un nivell molt alt d'aprenentatge, alumnes nouvinguts procedents d'altres països i d'altres cultures... La diversitat és molt àmplia. I la realitat és la que hi ha: amb uns recursos humans limitats s'ha d'atendre tot l'alumnat

Des de sempre, els qui hem tingut l'oportunitat de treballar des d'un centre d'educació especial amb nois i noies amb discapacitat o amb barreres greus per a l'aprenentatge i la participació, ens hem caracteritzat per fer servir l'enginy, les habilitats sintètiques i les propostes flexibilitzadores per tal d'oferir un currículum ordinari adaptat a les necessitats reals, útils per a la seva formació integral i per a la seva vida en societat. Constatem a les nostres carns que cada persona té el seu ritme, el seu particular procés d'evolució, i l'educació s'hi ha d'adaptar. Ens hem hagut de centrar en aprenentatges significatius, personalment i socialment potents, en les competències bàsiques; hem usat metodologies vivencials, funcionals i variades.

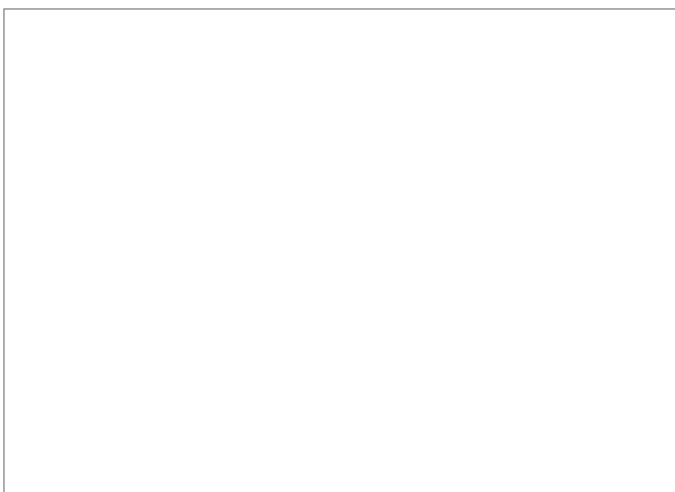
Una d'elles és **treballar de forma cooperativa** i que entra de ple en **ajudar l'alumnat a practicar competències socials prèviament, donat que els nostre alumnes han de ser els primers en adonar-se que tothom té diferents capacitats i, per tant, podem cooperar, ajudar-nos i arribar a èxits conjunts**. Les habilitats socials no s'adquireixen espontàniament i per això necessitem estratègies apropiades per ensenyar a treballar junts. L'ús continuat d'aquestes tècniques ha de fer que l'alumnat aprengui a treballar d'aquesta manera

La filosofia del grup cooperatiu parteix que totes les persones són importants a l'aula, totes són necessàries perquè totes aporten el seu aprenentatge, no

s'exclou a ningú, i si algú necessita ajuda se li dóna. S'han de valorar les diferències dels alumnes, el grup es forma de manera heterogènia.

Són varies les experiències que cada curs es duen a terme des de l'escola seguint aquesta metodologia, sobretot amb l'alumnat que segueix la secundària adaptada.

- Dos grups han fet dos llibres per Sant Jordi de manera col·lectiva.
- Els altres dos grups, com a projecte de final de curs, han elaborat uns treballs per parelles o de tres en tres (un grup a l'entorn dels diferents esports d'equip i l'altre a l'entorn de diferents temes de naturals i socials) presentant-los com a documents d'Open Office, o amb suport d'un Impress -un programa de presentacions similar al Microsoft PowerPoint-.

- Construcció de joguines de fusta en el taller de l'escola per un grup de secundària. Aquestes joguines s'han construït utilitzant les tècniques de pretecnologia ja apreses pels alumnes de secundària. Les joguines s'han destinat a l'aula d'infantil de l'escola.

Però, probablement, el més novedós d'aquests darrers cursos ha estat el projecte:

"L'explicació de contes populars a un grup classe de petits".

El projecte va consistir el curs 08-09 en que els nois i les noies de la classe d'ESO -C- es van preparar, al llarg del primer trimestre i part del segon, dos contes: El Patufet i La rateta presumida, per ser llegits o "representats" a un grup de nens més petits de primària. Ha estat una proposta pedagògica emmarcada dins de l'aprenentatge-servei, ells tenien molt clar que anaven a portar una classe davant d'uns nens que tenien dificultats de comprensió, que eren petits i que s'espantaven ràpidament, i que tot això els comprometia a aprendre a fer-ho el millor possible. Es va treballar amb diferents tècniques de treball cooperatiu o en equip:

- Van llegir, individualment i conjuntament, diversos contes populars,

- Van parlar i discutir a l'entorn del rerafons que hi havia en molts d'ells, i en quines emocions es transmetien.
- Van buscar una mica l'origen dels autors dels contes.
- Van fer les comprensions lectores dels mateixos.
- Van acabar decidint entre tots quins dos contes triarien per anar a llegir al grup de petits (El Patufet i La rateta presumida)
- Van repartir-se les tasques a l'hora de l'exposició segons les capacitats de cadascú.
- Van exercitar-se en la lectura i l'expressivitat.
- Van elaborar dos presentacions amb Impress per acompanyar els dos relats.
- Van decidir treure elements/objectes reals referents als contes que finalment van regalar a la classe.

Enguany ha continuat l'experiència però s'ha modificat la metodologia de treball: cada alumne del grup de primària ha portat un conte que els agradava i l'han donat a un alumne del grup de secundària. Ells se'ls han preparat i l'han anat explicant al nen o nena que li va entregar el conte. En aquest tercer

trimestre, l'alumnat de secundària acompanyarà a la biblioteca del barri al grup de primària per ajudar a escollir i explicar un conte a la parella respectiva.

Treballar en grup cooperatiu és una manera diferent de treballar però que val la pena provar-ho perquè l'alumnat no solament aprendrà més, sinó que també aprendrà a treballar amb els seus companys i companyes, aprendrà habilitats

socials, a ser assertiu, en definitiva, a ser més persona. Potser els costarà perquè no en saben i els n'hauré d'ensenyar, però quan ho fem, tots hi sortim guanyant

4. BONES PRÀCTIQUES COM A COMUNITAT EDUCATIVA PARTICIPATIVA I OBERTA A LA CIUTAT

Com ja ha quedat palès al parlar de la missió de la nostra escola, pretenem crear lligams amb la societat més propera, utilitzant totes les vies possibles, intentant desenvolupar un treball conjunt aprofitant l'entorn que la ciutat li ofereix (famílies, escoles, Centres cívics, entitats de lleure, empreses, comerços, serveis públics i de salut -Ajuntament, CAP, transports, etc-). Únicament amb aquest intercanvi podrem formar ciutadans no exclusivament receptors de serveis sinó persones participatives, aconseguint la seva inclusió social activa.

Fins ara hem anat descrivint les activitats pedagògiques dutes a terme aquest darrer curs i que creiem que clarament van enfocades a aquest objectiu, fent participar al màxim les famílies i proposant activitats pedagògiques per tal de capacitar l'alumnat per a l'exercici de la ciutadania i de la seva participació social.

Ara toca parlar del què s'ha fet també a nivell de l'escola, com a entitat, com a comunitat, (a través dels seus representants: equip directiu, professorat, membres de la junta, etc.), per ser coherents amb l'obertura i la participació social de les que fem gala en el Projecte Educatiu de Centre, -i en aquest document-.

Passem doncs a enumerar totes aquelles actuacions que al llarg del curs 09-10 podem emmarcar en aquest apartat:

4.1.- PEL QUE FA A LA PROMOCIÓ DEL TREBALL PER A LA INCLUSIÓ SOCIAL ACTIVA QUE S'ESTÀ FENT DES DE L'ESCOLA,

- L'equip directiu ha dinamitzat la reflexió, tant dins com a fora del claustre sobre el nostre paper (i el de les EEE) com a motors en la inclusió social de l'alumnat que atenem a la nostra escola, tot i ser un servei educatiu específic. Hem fet un plec d'al·legacions que hem presentat als grups Parlamentaris a l'entorn de la Llei d'Educació de Catalunya i el paper de les Escoles d'Educació Especial; hem fet arribar les nostres reflexions al regidor d'Educació, a la regidora de Serveis Socials i a diferents representats del món educatiu.
- S'ha participat de manera molt activa en el seminari de coordinació d'Escoles d'Educació Especial de Sabadell, promogut per Inspecció i l'EAP, a l'entorn de les bones pràctiques inclusores de les nostres escoles, així com també en la Unitat de desenvolupament sectorial

d'escoles de la Federació APPS/DINCAT, amb el mateix objectiu. Hem assistit a jornades o conferències a l'entorn de la inclusió, promovent el significatiu paper de la nostra escola, al llarg dels 40 anys de la seva existència, i de la resta de les escoles d'Educació Especial, en el procés d'inclusió social de molts ciutadans i ciutadanes de Sabadell i comarca.

- Presentació al congrés de la Seu "d'educació i entorn" sota el lema "aprendreparticiparxaprendre" d'un total de 6 dels nostres projectes d'enguany (comunitats d'aprenentatge, habilitats adaptatives, aprenentatge-servei (inclusió social i servei de préstec), educació per a la ciutadania, escolaritats compartides). Vam ser l'única escola d'educació especial en presentant projectes a l'entorn del lema de les jornades.
- Hem proposat al diari local notícies positives de les dinàmiques pedagògiques que s'han anat fent des de l'escola per anar donant a conèixer el nostre funcionament "ordinari" com a escola (les obres de teatre, el premi de la Fundació Jaume Bofill pel projecte "rentem i planxem roba solidària", la Festa de la Primavera, la rua del Carnaval, el concert de la Coral Cors amb Cor, el Casal d'Estiu, els premis rebuts com a reconeixement de la tasca de tots els professionals de l'escola juntament amb les famílies en la formació integral dels seus fills, etc.) .

4.2.- PEL QUE FA A L'OBERTURA DE L'ESCOLA I A DONAR ENTRADA A LA MATEIXA A DIVERSOS ACTORS SOCIALS

- Des de fa molts anys hem estat escola de pràctiques per a l'alumnat de magisteri de les diverses facultats, però també d'altres carreres, màsters, cicles formatius, etc. El curs 08-09 vam participar a la convocatòria del Departament d'Educació per aconseguir que el nostre centre fos admès en la convocatòria per a la selecció de centres educatius com a centres formadors d'estudiants en pràctiques d'acord amb l'Ordre EDU/122/2009, d'11 de març. A final de curs en la RESOLUCIÓ EDU/2050/2009, de 25 de juny, hem sortit seleccionats per al període 2009-2013. En aquests darrer curs les persones en pràctiques que hem acompanyat han estat:
 - 1 Alumne de pràctiques de la diplomatura de Post grau de "Màster Psicopatologia Clínica Infanto-Juvenil. Pràctiques Deficiència, Autisme i T. Comportament" de la UAB.
 - 1 alumne de pràctiques de logopèdia de la UAB -per dos semestres-. Han assistit a les sessions de reeducació logopèdica de les 3 logopedes de l'escola, la qual cosa els ha permès d'observar diferents nivell i diferents tècniques.
 - 1 alumna de pràctiques de Magisteri d'Educació Especial de la UAB. Una d'elles ha estat en una classe de Transició, una altra ha fet el seguiment de l'escolaritat compartida d'una alumna fent les

pràctiques conjuntament amb el CEIP ROUREDA. Les altres dues han estat en els nivells de primària i secundària.

- 1 alumna de pràctiques de Magisteri d'Educació Especial i logopèdia de Blanquerna (LOMEE Univ Ramon Llull)
 - 1 alumne de pràctiques de logopèdia de la Universitat Ramon Llull -per dos semestres-. Han assistit a les sessions de reeducació logopèdica de les 3 logopedes de l'escola, la qual cosa els ha permès d'observar diferents nivell i diferents tècniques.
 - 1 alumna de la UAB del "Màster Dansateràpia".
 - 2 Alumnes de l'IES Ribot i Serra de CF grau superior d'Educació Infantil elaborant un treball de recerca.
 - 1 alumna del postgrau de dansateràpia de la UAB
- Cal fer esment que han vingut a visitar l'escola dos dels professors que tenien alumnes de pràctiques a l'escola: (un de la Universitat Ramon Llull i l'altre de la UAB -Dep. Pedagogia aplicada). També ens ha visitat la tutora de l'IES Ribot i Serra.
 - Hem obert l'escola a totes les entitats, institucions, professionals i famílies que ens ha estat possible per tal de donar a conèixer el treball de l'escola. Al llarg d'aquest curs ens han visitat:
 - Més de 20 famílies amb fills amb discapacitat intel·lectual que volien conèixer el funcionament de l'escola
 - S'hi ha realitzat un ple del Consell del Districte tercer amb la finalitat de donar a conèixer l'escola als barris del nostre entorn.
 - Ha vingut el Regidor del districte III, la regidora de Serveis Socials, i l'excel·lentíssim sr. Alcalde.
 - Han vingut 10 escoles i instituts a conèixer-nos -equips directius o mestres-, professionals de 3 EAP's, del CREDAV, la directora de Salut Mental de l'Hospital Taulí i diversos neuròlegs i psicòlegs del mateix hospital.

També s'han dut a terme propostes de formació per a famílies,

- Formació a l'entorn de gestionar les emocions amb els propis fills d'acord amb la formació sobre intel·ligència emocional rebuda pels professionals.

4.3.- PEL QUE FA A LA PARTICIPACIÓ DE L'ESCOLA EN LES DIFERENTS PROPOSTES FETES A NIVELL INSTITUCIONAL

- Com Associació participem regularment en reunions i actes que se'ns plantegen des de la regidoria de serveis socials focalitzades en la Taula i el Consell de les persones amb Discapacitat en les que hi tenim un representant.

- En aquest marc hem participat en:
 - el Diagnòstic de la situació de les Persones amb Discapacitat a Sabadell, participant activament dos professors i un membre de l'equip directiu en tres de les taules proposades -laboral, escolar, participació ciutadana-)
 - La preparació a nivell ciutadà del Dia Internacional de les persones amb discapacitat.
 - A demanda de la regidoria de Salut i Serveis Socials, hem participat activament en un grup de treball a l'entorn de les persones amb trastorn d'espectre autista. S'han fet trobades conjuntes del sector laboral, de famílies, del lleure, de la salut, i específiques del grup del sector educatiu (on hi érem representades totes les escoles d'educació especial de Sabadell, les USEE's, i l'EAP). El treball ha culminat aquest curs, el dia internacional de les persones amb discapacitat, amb unes Jornades tècniques a l'entorn de l'alumnat amb aquestes característiques. També es faran arribar a les administracions les necessitats principals que s'han detectat des de cada sector.
- El pare que és president de l'Associació titular de l'escola forma part del Consell Escolar Municipal, com a representant de les entitats del districte on està situada l'escola. S'ha aconseguit, com ja s'ha dit anteriorment, que es fes una sessió plenària del Consell de Districte als locals de l'escola, (arrel de la concessió de la Medalla d'honor de Sabadell), amb el que això significa de promoció del coneixement de l'escola).
- Hem participat a l'Agenda XXI escolar (d'assessorament i suport) L'Agenda 21 Escolar és un programa que vol fomentar els plantejaments i les pràctiques participatives als centres educatius des del punt de vista de la sostenibilitat, que s'emmarca en l'Agenda 21 Local de Sabadell, aprovada l'any 2002. Hem seguit treballant pel que fa a la solidesa del projecte de l'hort escolar (amb el compostatge), on hi intervé tota la comunitat educativa des de fa anys, i hi hem d'afegir tot el tema de la sostenibilitat que hem endegat enguany. Aquest curs hem participat en al Seminari de Coordinació de l'Agenda 21 juntament amb altres centres educatius. Es valora positivament aquest seminari com espai d'intercanvi d'experiències i de reflexió sobre els respectius projectes. Hem participat en el I Simposi de la XESC sobre experiències d'aprenentatge-servei en l'àmbit del medi ambient. Amb l'objectiu d'encoratjar a les escoles a seguir treballant per a la sostenibilitat i el medi ambient, tasca imprescindible per a contribuir a canviar la societat.

- Com cada any hem mantingut contactes, intervencions i seguiments comuns amb diferents treballadores i assistents socials (del CAP de Can Oriac, La Concòrdia, Can Rull, etc.), professionals de l'EAlA per a casos socialment complexos que atenem al nostre centre. Hem de ser conscients que el nombre de famílies en situacions desfavorides socialment és molt alta a la nostra escola i que cal molt de temps per tal de poder-hi oferir el suport necessari. La valoració és força positiva tot i que els resultats reals són complexos de valorar si no és a llarg termini. En aquesta valoració cal ressaltar el paper de la nova comissió social, formada per un Educador social de referència de l'Ajuntament, un membre de l'equip directiu, la Treballadora Social de l'EAP de referència, creada aquest curs a l'escola (així com de la intervenció acurada i el suport constant de la treballadora social de l'EAP).
- Ens han atorgat la MEDALLA D'HONOR DE LA CIUTAT DE SABADELL a proposta de les Associacions de veïns i de comerciants del nostre districte, la qual cosa suposa que en tan sols 5 anys de presència en aquests barri (després del trasllat del 2004-2005) la nostra comunitat educativa ha aconseguit una presència important en la vida quotidiana del nostre entorn.
- També hem estat mereixedors, conjuntament amb les altres dues escoles d'EE de Sabadell del Premi als VALORS REPUBLICANS donat per la secció local de l'ERC. Aquest premi reconeix públicament el nostre treball com a entitat que promou i defensa la llibertat individual dels ciutadans, i la necessitat d'una ciutadania que creï una consciència cívica i de responsabilitat política, que s'organitzi en una democràcia participativa per tal d'aconseguir una societat també lliure.

5. CLOENDA

El treball participatiu a tots els nivells i l'obertura de l'Escola a la ciutat, ens ha de permetre generar una comunitat educativa extensa que amplia tant els agents educatius implicats com les possibilitats d'acció d'aquests. Al mateix temps, el treball en xarxa permet conèixer en què i quines direccions estan treballant diferents institucions. **Permet catapultar la imatge, la intencionalitat, el projecte d'escola, generar cohesions i que tots puguem anar en una mateixa direcció.**

Tenint en compte tot aquest treball, com ja hem exposat, enguany l'Associació EEE Xaloc s'ha fet mereixedora de la medalla d'honor de Sabadell, a proposta del Districte tercer i aprovat pel Ple municipal. També cal dir que se'ns ha reconegut amb el premi als valors republicans, conjuntament amb les altres dues escoles d'educació especial, atorgat per la secció local de l'ERC.

Aquests reconeixements ens fan sentir molt orgullosos pel ressò social que té la tasca de tota la nostra Comunitat escolar, i que la raó de ser apuntada en el títol d'aquest document està tenint un gran sentit i coherència.

En un moment en que la societat, en general, i els mitjans de comunicació, en particular, fomenten uns valors moltes vegades oposats als que s'intenten promoure dins les institucions educatives, és bo unir esforços per tractar que els màxims agents de les escoles –alumnes, escola, família, associacions, universitat i d'altres organitzacions de la comunitat- comparteixin un mateix projecte i es proposin sinergies per intentar portar-lo endavant.

Només treballant plegats generem força i poder per canviar les coses.

Sabadell, 21 de juliol de 2010